

PREDLOG ZA JAVNO IN MEDRESORSKO OBRAVNAVO- Februar 2015

Na podlagi 324. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O **o upravljanju z energijo v javnem sektorju**

1. člen **(vsebina)**

- (1) Ta uredba se uporablja za spremljanje in načrtovanje porabe energije in vode ter s tem povezanih stroškov v stavbah, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja, z namenom učinkovitejše rabe energije v teh stavbah.
- (2) S to uredbo se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša 6. člen ter Priloga III, Direktive 2012/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/EU in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES.

2. člen **(zavezanci)**

Zavezanci za izvajanje te uredbe so osebe javnega sektorja določene v 33. točki 313. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14; v nadaljnjem besedilu: EZ-1).

3. člen **(področje uporabe)**

- (1) Ta uredba se uporablja za stavbe in dele stavb, ki jih uporablja zavezanec ali več zavezancev in znaša skupna celotna uporabna tlorisna površina vsaj 250 m².
- (2) Če stavbo uporablja več zavezancev, se dogovorijo glede obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe.

4. člen **(izjeme od uporabe uredbe)**

- (1) Ta uredba se uporablja za stavbe, razen za:
 - stavbe za promet in izvajanje elektronskih komunikacij (CC-SI 124);
 - rezervoarje, silose in skladišča (CC- SI 1252);
 - nestanovanjske kmetijske stavbe (CC- SI 1271);
 - nadstrešnice, javne sanitarije, zaklonišča ipd. (CC- SI del 1274);
 - industrijske stavbe (CC-SI 1251), ki se ne ogrevajo ali klimatizirajo na temperaturo v prostorih, višjo od 12° C, ali katerih notranji viri toplote zaradi tehnoloških procesov nadomeščajo v času ogrevanja več kot polovico toplotnih izgub ali so v času ogrevanja praviloma odprte več kot polovico delovnega časa.

(2) Oznake CC-SI iz prejšnjega odstavka so oznake v skladu z uredbo, ki ureja uporabo enotne klasifikacije vrst objektov.

5. člen (pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

- dolgoročni cilji energetske učinkovitosti so cilji glede prihrankov energije in vode v stavbi, ki se dosežejo do leta 2020 in vključujejo izvedbo organizacijskih (t.i. mehkih) in investicijskih ukrepov, pri čemer je dovedena energija za ogrevanje normirana glede na temperaturni primanjkljaj;
- kazalniki energetske učinkovitosti:
 - letna dovedena energija (kWh/a) je celotna končna energija in daljinske toplote, ki se dovaja sistemom v stavbi, in ne vključuje elektrike, določi se na podlagi meritev, v skladu s standardom SIST EN 15603. Dovedena elektrika se prikazuje ločeno. Pri soproizvodnji toplote in elektrike se na kazalniku letne dovedene energije prikaže celotno gorivo, od katerega se odšteje količina goriva, ki se uporabi za proizvodnjo električne energije;
 - letna toplota (kWh/a) energije v stavbi, ki se določi na podlagi meritev;
 - letna dovedena električna energija (kWh/a) vključuje rabo vse elektrike v stavbi, tudi za delovanje toplotnih črpalk, pripravo sanitarne tople vode, pomožno električno energijo, razsvetljavo, delovanje drugih naprav itd., določi se na podlagi meritev, v skladu s standardom SIST EN 15603;
 - letna primarna energija za delovanje stavbe Q_p (kWh/a) je energija primarnih nosilcev energije, pridobljena z izkoriščanjem naravnih energetskih virov, ki niso izpostavljeni tehnični pretvorbi in so porabljeni za delovanje stavbe;
 - letne emisije CO₂ pomenijo emisije zaradi delovanja stavbe na enoto kondicionirane površine stavbe (kg/(m²a)) in se določijo v skladu s predpisi, ki urejajo učinkovito rabo energije v stavbah;
- letni cilji energetske učinkovitosti: cilji glede prihrankov energije v stavbi določene s prvima dvema kazalnikoma v drugi alineji tega člena, ki se dosežejo v obdobju enega leta in vključujejo izvedbo organizacijskih ukrepov;
- temperaturni primanjkljaj je vsota dnevni razlik med temperaturo zraka v ogrevanem prostoru (20 °C) in povprečno dnevno zunanjo temperaturo zraka. Pri tem se upoštevajo le dnevi v času ogrevalne sezone, v obdobju od 1. januarja do 31. decembra, ko je bila po podatkih organa, ki je zadolžen za izvajanje meteoroloških meritev, dnevna povprečna temperatura nižja ali enaka 12°C;
- temperaturni presežek je vsota dnevni razlik med dnevno povprečno temperaturo zraka in temperaturo praga (23°C) za tiste dni, ko je dnevna povprečna temperatura zraka višja od temperature praga.

(2) Izrazi, ki urejajo področje energetike, in ki niso opredeljeni s to uredbo, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo področje energetike.

(3) Izrazi, ki urejajo področje stavb, in ki niso opredeljeni s to uredbo, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.

6. člen

(sistem upravljanja z energijo)

Zavezanci so dolžni vzpostaviti sistem upravljanja z energijo, ki obsega:

- postavitve letnih in dolgoročnih ciljev energetske učinkovitosti oziroma prihodnje porabe energije,
- postavitve letnih in dolgoročnih ciljev rabe vode,
- določitev ukrepov za doseganje ciljev,
- imenovanje energetskega upravljavca;
- redno zbiranje podatkov o porabi energije in vode - energetske knjigovodstvo,
- preverjanje izpolnjevanja cilja, poročanje o doseganju ciljev odgovorni osebi zavezanca in ukrepanje v primeru nedoseganja cilja,
- informiranje in ozaveščanje in uporabnikov.

7. člen

(energetski upravljavec)

- (1) Zavezanec imenuje energetskega upravljavca, ki je odgovoren za izvajanje sistema upravljanja z energijo.
- (2) Energetski upravljavec je lahko vsaka fizična ali pravna oseba.
- (3) Energetski upravljavec lahko izvaja sistem upravljanja z energijo za eno ali več stavb posameznega zavezanca.
- (4) Lokalna energetska organizacija iz 325. člena EZ-1 lahko za eno ali več samoupravnih lokalnih skupnosti izvaja naloge energetskega upravljavca.

8. člen

(energetske knjigovodstvo)

- (1) Energetske knjigovodstvo je sistem zbiranja in spremljanja podatkov o rabi energije in vode v stavbi, ki jo uporablja zavezanec, in s tem povezanih stroškov.
- (2) Podatki iz prvega odstavka tega člena se zbirajo in spremljajo po predpisanih vsebinskih sklopih kot so opis stavbe, toplotni ovoj stavbe, podatki o dejansko porabljenih energentih, prenova ovoja stavbe v zadnjih 5 letih, sistem ogrevanja, priprava tople sanitarne vode, solarni ogrevalni sistem, fotovoltaika in druga proizvodnja energije, prezračevanje, hlajenje, razsvetljava, prenova vgrajenih sistemov v stavbi v zadnjih 5 letih, okolje in stavba in drugo.
- (3) Podatke o porabljenih energentih je potrebno zbirati na mesečnem in letnem nivoju ostale pa spremljati na letnem nivoju. Podatke je potrebno hraniti vsaj za zadnje 10 letno obdobje.
- (4) Na osnovi podatkov iz drugega odstavka tega člena je za letna obdobja potrebno določiti kazalnike energetske učinkovitosti.
- (5) Energetske knjigovodstvo mora omogočiti postavitve ter spremljanje doseganje letnih in dolgoročnih ciljev energetske učinkovitosti.
- (6) Energetske knjigovodstvo vključuje tudi grafični prikaz porabe posameznih energentov in kazalnikov energetske učinkovitosti.

9. člen

(obvezne meritve energije za energetska knjigovodstva)

- (1) Na nivoju posamezne stavbe je potrebno meriti proizvedeno toploto in proizvedeno električno energijo ter prodano ali oddano energijo v primeru prodaje ali oddaje energije.
- (2) Če se več stavb, ki jih uporablja zavezanec, oskrbuje z električno energijo iz enega prevzemno predajnega mesta, mora zavezanec zagotoviti merjenje porabe električne energije za vsako stavbo posebej.
- (3) Če se več stavb, ki jih uporablja zavezanec, oskrbuje s plinom iz enega prevzemno predajnega mesta, mora zavezanec zagotoviti merjenje porabe plina za vsako stavbo posebej.
- (4) Če se več stavb, ki jih uporablja zavezanec, oskrbuje s toploto iz enega prevzemno predajnega mesta, mora zavezanec zagotoviti merjenje porabe toplote za vsako stavbo posebej.
- (5) Določbe prvega do četrtega odstavka tega člena ne veljajo za posamezne stavbe z celotno uporabno tlorisno površino manjšo od 250 m².

10. člen
(register energetskega knjigovodstva)

- (1) Register se vodi kot informatizirana zbirka, ki jo upravlja ministrstvo pristojno za energijo, in je sestavni del skupne prostorske podatkovne infrastrukture.
- (2) Zavezanec je dolžan v okviru identifikacijske oznake stavbe ali dela stavbe v register energetskega knjigovodstva vsako leto do 31. marca za predhodno leto zagotoviti podatke določene v drugem odstavku 8. člena te uredbe.
- (3) Če se obveznost dveh ali več zavezancev nanaša na eno identifikacijsko oznako stavbe ali dela stavbe, se morajo dogovoriti za enotni vnos podatkov določenih v 8. členu te uredbe.

11. člen
(izvajalci zbirnega energetskega knjigovodstva)

- (1) Zbirno energetska knjigovodstva so letni podatki o rabi energije, vode in lastnostih stavb ter energijskih kazalnikih za več stavb enega in različnih zavezancev.
- (2) Samoupravne lokalne skupnosti izvajajo zbirno energetska knjigovodstva za vse zavezance, ki so neposredni ali posredni uporabniki občinskega proračuna.
- (3) Ministrstva izvajajo zbirno energetska knjigovodstva za vse stavbe v njihovem upravljanju in za stavbe posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov, ki so v njihovi pristojnosti.
- (4) Zbirno energetska knjigovodstva se izvajajo v okviru registra energetskega knjigovodstva.

12. člen
(zahteve glede minimalne energetske učinkovitosti)

- (1) Za stavbe državne uprave (CC-SI 12.201) zavezanci lahko sklenejo nove najemne pogodbe le za stavbe, v katerih je letna dovedena energija največ 100 kWh/m²a.

(2) Zavezanci lahko kupijo le stavbe, ki izpolnjujejo minimalne zahteve energetske učinkovitosti, kot so določene v predpisu, ki ureja energetska učinkovitost stavb.

13. člen
(obvezen delež obnovljivih virov)

Vse nove stavbe in stavbe, na katerih je izvedena večja prenova, ki predstavlja rekonstrukcijo, in so v lasti in uporabi oseb javnega sektorja, morajo izpolnjevati zahteve glede rabe obnovljivih virov, kot so določene v predpisu, ki ureja energetska učinkovitost stavb.

14. člen
(poročanje)

(1) Letno poročilo se izdela v okviru registra iz 10. člena te uredbe in vključuje naslednje podatke:

- količina porabljene energije za ogrevanje za zadnja tri leta,
- količina električne energije za zadnja tri leta,
- letne emisije CO₂ za delovanje stavbe za zadnja tri leta,
- strošek za zadnje leto,
- izvedeni ukrepi,
- doseganje letnega cilja,
- oddaljenost od dolgoročnega cilja.

Podatki so izraženi tudi v grafični obliki.

(2) Energetski upravljavec vsako leto do 31. marca pripravi letno poročilo o porabi energije in izpolnjevanju ciljev za preteklo leto in ga posreduje predstojniku zavezanca in izvajalcu zbirnega knjigovodstva iz drugega in tretjega odstavka 11. člena (v nadaljnjem besedilu: izvajalec).

(3) Izvajalec zbirnega energetskega knjigovodstva na osnovi poročil iz prvega odstavka tega člena v roku 1 meseca pripravi analizo podatkov tako, da primerja energijske kazalnike in izpolnjevanje cilja med leti po posameznih zavezancih in tako, da primerja podatke vseh zavezancev za posamezno leto. Analizo predstavi odgovorni osebi izvajalca zbirnega knjigovodstva in jo posreduje ministrstvu pristojnemu za energijo.

15. člen
(rok za vzpostavitev sistema upravljanja z energijo)

Zavezanci vzpostavijo sistem upravljanja z energijo iz 5. člena te uredbe do 31. decembra 2015.

16. člen
(rok za vgradnjo števecv)

Zavezanci zagotovijo merjenja porabe električne energije, plina in porabe toplote iz 9. člena do 31. decembra 2016.

17. člen
(prehodna določba)

Pri energetskem knjigovodstvu določenem v 8. členu se v izhodiščnem letu zagotovijo podatki za predhodna tri leta.

18. člen

(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem te uredbe izvaja energetska inšpekcija.

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-018/2015-
Ljubljana, dne 24. februarja 2015
EVA 2014-2430-0024

Vlada Republike Slovenije
dr. Miro Cerar
predsednik

OBRAZLOŽITEV

Okvir

V Sloveniji okoljsko in energetska učinkovito upravljanje z nepremičninami ni kot vrednota dovolj poudarjeno. Sistemsko upravljanje z energijo v stavbah državne uprave še ni vzpostavljeno, energetske izkaznice za stavbe se šele pridobivajo. V okviru nacionalnega cilja za izboljšanje energetske učinkovitosti in s tem povezano Direktivo o energetske učinkovitosti¹ je na javnem sektorju še poseben poudarek. Direktiva še posebej določa, da morajo biti stavbe javnih organov kot vzgled na področju učinkovite rabe energije, zato tudi nalaga obveznost, da je potrebno vsako leto energetska obnoviti 3 % površine stavb osrednje vlade ter med ostalim tudi, da se spodbuja javne organe, tudi na regionalni in lokalni ravni, da sprejmejo načrt za energetska učinkovitost, in kot del izvajanja svojega načrta vzpostavijo sistem upravljanja z energijo, vključno z energetskimi pregledi.

Obveznosti iz Direktive so prenesene v Energetska zakon² EZ-1, ki v 324. členu nalaga obveznost vsem organom javnega sektorja, da vzpostavijo sistem upravljanja z energijo, v okviru Dolgoročne strategije za spodbujanje naložbe prenove stavb, ki jo določa 348. člen EZ-1, pa se določi način doseganja obveznosti 3% prenove stavb ožjega javnega sektorja. Poleg tega Zakon v 336. členu nalaga obveznost, da morajo imeti stavbe v lasti in uporabi javnega sektorja s tlorisno površino najmanj 250m² energetska izkaznico, ki mora biti nameščena na vidnem mestu.

V javnih stavbah obstaja velik potencial za učinkovito rabo energije. Podatki raziskave REUS (2013) med drugim pokažejo, da:

- v polovici stavb javne uprave uslužbenci in uporabniki stavb niso informirani o ravnanju z energijo,
- 78 % stavb javne uprave sodi po debelini izolacije med energetsko neučinkovite³, 13% pa sodi med energetsko zelo učinkovite,
- samo 26% javnih stavb ima učinkovit sistem ogrevanja, le 14% kurilnih naprav pa je energetsko učinkovitih; kar predstavlja velik potencial za znižanje stroškov,
- v stavbah javne uprave je potrebna zamenjava goriv, predvsem kurilnega olja, k okoljsko manj obremenjujočim načinom ogrevanja,
- priprava tople vode je neučinkovita v kar 92% javnih stavb.,
- le 30 % uporabnikov ima v času neuporabe računalnike v stanju pripravljenosti.

Stavbe v lasti javnih organov predstavljajo kar okrog 10% celotnega stavbnega fonda in tako velik potencial za doseganje prihrankov energije. Z Uredbo o upravljanju z energijo bo v stavbah javnega sektorja treba:

- postaviti letne in dolgoročne cilje energetske učinkovitosti oziroma prihodnje porabe energije,
- postaviti letne in dolgoročne cilje rabe vode,
- določiti ukrepe za doseganje ciljev,
- imenovati energetskega upravljavca;
- redno zbirati podatke o porabi energije in vode - energetska knjigovodstvo,
- preverjati izpolnjevanje cilja, poročati o doseganju ciljev odgovorni osebi zavezanca in ukrepati v primeru nedoseganja cilja,
- informirati in ozaveščati in uporabnike.

Ocene učinkov

Ocene učinkov sistema upravljanja z energijo so, da bomo ob racionalni rabi energije, spremljanju rabe energije ter ustrezni organiziranosti, ozaveščenosti in spremembi navad (t.i. mehki ukrepi), brez večjih investicijskih vlaganj v objektih javne uprave zmanjšali rabo energije za 10%. Mehki ukrepi so ukrepi, ki ne potrebujejo velikega finančnega vložka, hkrati pa lahko dajo izredno hitre rezultate, saj se lahko začnejo izvajati takoj.

Velik vpliv na porabo energije ima tudi ozaveščenost uporabnikov in navade glede porabe energije, na katere pa v največji meri vpliva vsak izmed zaposlenih. Pomemben napredek na tem področju predstavlja uvedba rednega spremljanja tekoče porabe in stroškov energije v objektih t.i. energetska knjigovodstvo. V program

¹ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES

² Uradni list RS, št. 17/14

³ Energetska neučinkovite stavbe: debelina izolacije fasade do vključno 5 cm.

energetskega knjigovodstva bomo vnašali račune, primerjali porabo energije med meseci ter načrtovali izvajanje različnih ukrepov za zmanjševanje energije in s tem povečevanje prihranka pri energiji.

Strošek za energijo v javnem sektorju je na letni ravni okrog 150 mio EUR dodatno (v letu 2009 je bilo iz državnega proračuna porabljenih 25 mio EUR za električno energijo in ogrevanje; iz proračunov lokalnih skupnosti 29 mio EUR in iz porabe javnih zavodov - šole, bolnice, domovi za starejše...- 100 mio EUR). Z izvajanjem te uredbe bodo tako na letni ravni v letu 2020, ko bo sistem vzpostavljen v vseh organih javnega sektorja, stroški nižji za okrog 15 mio EUR.

V organizacijskem smislu je za uveljavljanje ukrepov ključno, da jih razume, sprejema in zanje skrbi širok krog vladnih funkcionarjev, uradnikov in ostalih sodelavcev v državni upravi. Zaradi tega je nujno, da državna uprava s podnebnimi ukrepi začne pri sebi.

Vsebina

Ta uredba se uporablja za stavbe in dele stavb javnega sektorja večje od 250 m² (uporabna površina, uporabljena v bazi GURS). Ker v veliko primerih eno stavbo uporablja več zavezancev, se bodo morali dogovoriti glede poročanja, doseganja ciljev in ostalih obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe. Imenovali bodo energetskega upravljavca, ki bo skrbel za izvajanje sistema upravljanja z energijo, ki zajema:

- postavitev letnih in dolgoročnih ciljev energetske učinkovitosti oziroma prihodnje porabe energije,
- postavitev letnih in dolgoročnih ciljev rabe vode,
- določitev ukrepov za doseganje ciljev,
- imenovanje energetskega upravljavca;
- redno zbiranje podatkov o porabi energije in vode - energetske knjigovodstvo,
- preverjanje izpolnjevanja cilja, poročanje o doseganju ciljev odgovorni osebi zavezanca in ukrepanje v primeru nedoseganja cilja,
- informiranje in ozaveščanje in uporabnikov.

Energetske knjigovodstvo je zbiranje in spremljanje podatkov o rabi energije in vode in s tem povezanih stroškov v stavbi. Podatke se zbira mesečno in na letnem nivoju in se jih vnaša v Register energetske izkaznice, ki bo vzpostavljen marca letos. Iz podatkov se bodo izračunali energetske kazalniki, preko katerih se bo spremljalo doseganje ciljev. Sam nabor podatkov bo določen v okviru Registra, v okviru katerega se bo generiralo tudi poročanje. V Register se bo vnašalo podatke v okviru identifikacijske oznake stavbe. V primeru, da še ni vzpostavljeno merjenje porabe elektrike, plina ali toplote na nivoju posamezne stavbe, je treba to vzpostaviti za vse stavbe večje od 250 m² do leta 2016.

Vsaka samoupravna lokalna skupnost bo spremljala in analizirala rabo energije in doseganje ciljev energetske učinkovitosti za vse organe javnega sektorja, ki so neposredni ali posredni uporabniki njihovega občinskega proračuna, ministrstva pa za vse stavbe v njihovem upravljanju in za stavbe posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov, ki so v njihovi pristojnosti. Analiza mora vključevati primerjavo energijskih kazalnikov in izpolnjevanje cilja med leti po posameznih zavezancih in tako, da primerja podatke vseh zavezancev za posamezno leto. Ta analiza mora biti predstavljena odgovorni osebi to je županu oz. ministru, posredovati pa jo morajo tudi ministrstvu pristojnemu za energijo.

Z Uredbo se v slovenski pravni red prenaša tudi obveznost iz 6. člena Direktive o energetske učinkovitosti glede minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti stavb, ki jih kupuje in najema osrednja vlada; in sicer državna uprava lahko na novo najame le stavbe v katerih je letna dovedena energija največ 100 kWh/m²a, kupi pa lahko le stavbe, ki izpolnjujejo minimalne zahteve energetske učinkovitosti, kot so določene v PURESu.